

בעזרת השם יתברך

גליון # 56 - חודש אייר תשס"ג

ארגון עולמי לעזור לאחינו בני ישראל לזכות לזוג הגון

**לקטנו מדברי חז"ל בש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים, זוהר
הקדוש תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מוסר וספרי ח"ן
מגדולי האחרונים וספרי תלמידי הבעל שם טוב זצלה"ה
בענין הזוג, וגודל מעלת התפלה**

עיה"ק צפת תובב"א

מרכז שידוכי נשואין העולמי

WORLD ORGANIZATION FOR SHIDUCHIM

מלבי"ם על מלאכי פרק ב פסוק י - חלק באור הענין

1 והנה בלקחם נשים מבני עמם היה בזה זווג הגון, אם מצד קורבת המשפחה שכולה בני אבות המובחרים, אם מצד קורבת הדת והאמונה ששניהם מאמינים באל אחד. ובוה התחברו והיו לבשר אחד וילדו זרע אלהים כמוהם אבל כשלקחו בת אל נכר פגמו באחדות המשפחה. ועז"א מדוע נבגד איש באחיו - וגם באחדות האמונה ועז"א לחלל ברית אבותינו - שכרתו ברית לאל אחד:

ספר תולדות יעקב יוסף פרשת קדושים - אות ה

2 ... והוא דמניעת תיקון ראשי הדור את בני דורו הוא על א' מסבות שזכר. או שלא תיקן את עצמו תחלה, והוא כולל לכל בני דורו. או שאינו עם בני דורו בסוד זווג ראשון, רק זווג שני, כנודע מכתבים שכל מאכלי אדם ועם ביתו ומשא ומתנו ודורו וזווגו, הכל באין עם האדם בתולדתו מנצוצין שלו. זכה האדם במעשיו הטובים, ונזדווג ונזדמן לו נצוצין שלו ששייכין לו בתולדתו לתקנם, וזה נקרא בסוד זווג ראשון, ונעשה לו עזר, שעוזרים לו בדביקות הש"י לעמוד על משמרתו ועבודת ה'. ואם לא זכה, אז הוא כנגדו, שנזדמן לו נצוצין אחרים במאכלו וח"ו מחטיאין אותו. כמו שנעשה ליוחנן כהן גדול שנעשה לסוף פ' שנים צדוקי (ברכות כט.), ע"י אכילתו בקדשים בלא כוונה שנזדמן לו ניצוץ א' והחטיאו. וכן באשתו שהיא רעה, ובני דורו שהם סרים ומרים נגדו, בסוד זווג שני, והם כנגדו. ובתיקון מעשיו, אז כשם שאשה רעה מצוה לגרשה ויבקש זווג הגון, כך ילך מעיר הזה דביש ליה בהא מתא ליזל במתא אחריתי. כמ"ש הרמב"ם (בפ"ה) מהל' דיעות (פרק ו הל' א) אולי יזדמן לו זווג ראשון, או שהגלות עם התשובה מכפר עונו, וברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו (משלי טז, ז). שיהיו הראשונים סרים למשמעתו, ויתחבר הגוף עם הנפש כאחד ויהיה נעשה מן זווג ב' ראשון:

3 והנה יש עוד בחינה, שהוא אפשר שתיקן מעשיו, ואינו צריך לחזור ולשוב עוד, ומכל מקום אי אפשר להחזיר למוטב את בני דורו. כי לא ברעת ובהשכיל עשה תשובתו, כי מעה בזה מה שאמרו חז"ל יקשט את עצמו תחלה, ואחר כך יקשט אחרים (ב"ב ס ע"ב). וסבר שיש זמן בין קישוט שלו לקישוט אחרים, כאלו אחרים הם נפרדין ממנו, וקישט את עצמו תחלה לבד, ולא נתכוין לכלול אותם עמו, לכך נשאר באמת נפרדין לעצמן. אבל צריך עכשיו כשהוא בקישט את עצמו, לכלול גם כן את בני דורו אתו עמו, ואז בנקל יכול אחר כך לתקן אותם ולהחזירן למוטב. וז"ש הלל וכשאני

לעצמי, ר"ל כשכוונת קישוט את עצמי הוא רק לעצמי, בלא שיכלול אתו עמו את בני דורו, א"כ מה אני, ר"ל שוב אי אפשר לתקן אחרים ג"כ, אחר שהוא הפרידן מעצמו. לכך אם לא עכשיו אימתי, ר"ל מיד בקישוט את עצמו יכוין ג"כ לכלול כל נוצציו שהוא כל בני דורו, ואז טוב לו ולהם סלה וק"ל:

4 ועל פי זה נראה לי להבין פירוש ש"ס דיומא (דף פו ע"ב), גדולה תשובה דמוחלין לו ולכל העולם. והקשה הרי"ף ומוהרש"א וכו', ולדברינו אתי שפיר וק"ל. ומה שרמזו כאן פירש הלל (תשובה ור"ל) במפורש במשנה פ"ב, וז"ש אל תפרוש מן הציבור כשחטעשה שיאמר האדם מה לי לדאוג על הציבור, אראה לקשט את עצמי. לכך אמר דזה אינו, כי באמת כל ישראל הם אחדות א', זה חומר וזה צורה, וכמו שהחומר שהוא הגוף צריך הנשמה, כך צריך הנשמה אל הגוף. לכך אל תפרוש מהם, ותתחבר עמהם להשגיח עליהם בעין חמלה להחזירן למוטב. ושמה תאמר אני איני פורש מהם הם פורשין עצמן ממני, והם מונגדים לי בכל דבר. לכך אמר אל תאמין בעצמך, ר"ל מה שאתה בעצמך שנפרשו ונבדלו ממך, תדע שזה סבת עונך. ואף על פי שיודע אתה שאינך חומא לפני המקום, אל תאמין בעצמך, ר"ל מאחר שאתה רואה שאתה נשאר גלמוד מהם ואתה רק לעצמך, זה אות ומופת שאל תאמין בך. וז"ש אל תאמין, והראיה שאתה בעצמך, כי ברצות ה' דרכי איש הלא גם אויביו היו משלימין אתו, אלא ודאי שאינך מתוקן עדיין:

5 ואחר שאמר רמז מוסר לחכמי וראשי הציבור שלא יפרוש מהציבור, חזר והיסב פניו אל הציבור להוכיח אותם איך יתנהגו עם ראש הדור לבל יפרשו את עצמן ממנו בכל דבר, כי הנזק גדול להם כפרישות הגוף מן הנשמה וכו'. ואם נפשך לומר שאתה פורש ממנו מחמת שאין דרכיו ומעשיו ישרים בעיניך, לכך אמר אל תדין את חבירך עד שתגיע למקומו. בשלמא אם אתה היית במדריגתו לעשות כל מעשיו הטובים, אז היית יכול לדון כך או כך במדה א' שנראה לך גרוע, או בב' וג' מדות. אך מאחר שאתה אינך בגדרו ומקומו, שהוא בחינת נשמה ואתה בחינת הגוף וחומר, ואין החומר יכול לדון את הנשמה לזכות או לחובה. ואם אתה פורש ממנו לא לגדר מואסך בו, רק לפי שהוא מזהיר על דברים שאי אפשר לאדם לעמוד בו, כי לא ניתנה תורה רק לאוכלי המן, מה שאין כן לאיש טרוד בפרנסת אשתו ובניו, ויש עליו עול מסיים וארנונות. לזה אמר ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע, שסופו להשמע, ור"ל חזר הלל והשיב פניו אל ראשי הדור שיאחו צדיק דרכו לאט לאט, ולהיישיר את העם בהדרגה. מה שאין כן שאם יחמיר עליהם, אף שבשעת מעשה נשמעו דבריו, מכל מקום אין סופו להשמע, יהיה סיבה שלא ישמעו כלל וכו':

6 וז"ש אל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע רק בהדרגה, ואז שסופו להשמע. ואחר כך חזר והשיב פניו אל הציבור ואמר, אף שאמרתי לראשי הדור שיאמרו לך בהדרגה כדי שסופו ישמע, כל זה אמרתי לו בדרך עצה בשביל חלושי הדעת נשים ועמי הארץ, שאם לא ירגילנו בהדרגה יפרוק עול מכל וכל. אבל אתה החכם והמשכיל אשר נקרא איש, שהוא זריז ונשכר שעושה תשובה מיד בבחירתו כשהוא מוצא ומצוי, ראוי לעסוק בתורה ומעשים טובים כל זמן שאתה יכול. כי אם אתה ממתין על הסוף שסופו להשמע, אין זה דרך המובחר:

7 וז"ש אל תאמר לכשאפנה אנשנה שלא יהיה סבה לבטל הכל, שמא לא תפנה. או יאמר ע"ד שכתב האלשי"ך כי באים הרהורי תשובה לכל אדם, ובעת יחם לבבו ורוצה לנדוד ולהזיר את עצמו מכל עניני עולם הזה, אז בא היצר הרע ואומר טוב עצתך רק תחלה תגמור עסק משא ומתן זה שיהיה הכנת פרנסתך, ואחר כך תעשה מה שלבך חפץ. וכוננתו לדחותו רק משעת חימום וכו', לא תאבה לו ולא תשמע אליו, רק מיד בעת חימום ידור נדר ויעשה וכו':

8 וז"ש אם שהוהרתי לראשי הדור שיאמרו לך רק מה שסופו להשמע, ולא מיד. אבל אתה שיודע בעצמך כי יחם לבבך ובווער בקרבך אהבת ה', אל תשמע ליצר הרע האומר לכשאפנה אנשנה, שמא לא תפנה. כי היצר הרע רוצה רק להדיחך מעת חימום, רק מיד חזק ואמץ וה' יהיה בעורך. וז"ש הלל גם כן במשנה הנ"ל אם לא עכשיו אימתי וק"ל:

מרכז שידוכי נשואין העולמי